

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Tanken eller Kravet om Oprettelsen af en egentlig Hypotekbank for Kongeriget Danmark har været fremme i en lang Aarrække saavel i Befolkningen som i Rigsdagen, hvor denne Tanke ogsaa har formaaet at samle de forskellige Partier. For ikke at gaa længere tilbage i Tiden end de sidste 20 Aar kan anføres, at daværende Finansminister Estrup den 6. Oktober 1886 i Folketinget fremsatte et Forslag til „Lov om en almindelig Hypotekbank for Danmark“ med Sæde i København, hvilken Bank skulde forsyne de danske Kreditforeninger og lignende Institutioner med Midler til at gøre Udlaan til Ejendomsbesiddere mod aarlig Afbetaling. Forslaget motiveredes særlig ved det ønskelige i at naa frem til en Nedsættelse af Prioritetsrenten her i Landet og derved til en Prisforhøjelse for Ejendommene, og da den samlede Prioritetsgæld i 1886 blev anslaaet til ca. 1,200—1,300 Mill. Kr., fandt man, at enhver nok saa lille Rentenedsættelse vilde repræsentere en stor aarlig Besparelse. Ifølge Opgivelse fra statistisk Bureau anslaaes nu for Aaret 1900 den samlede Prioritetsbyrde her i Landet til ca. 2,500 Mill. Kr., nemlig:

for Københavns Vedkommende	til 560 à 600 Mill.
- Købstædernes Vedkommende	330 - 370 —
og for Landdistrikternes Vedkommende	1,500 - 1,550 —
i alt	2,390 à 2,520 Mill.

Den da foreslaaede Hypotekbank skulde have en Grundkapital paa 10 Mill. Kr., der skulde afgives af Statskassen i $3\frac{1}{2}$ pCt. uopsigelige Statsobligationer, hvoraf Renten tilfaldt Staten. De da eksisterende Kreditforeninger kunde for bestemte Seriers Vedkommende og alle efter Lovens Ikrafttræden oprettede Kreditforeninger skulde være Interessenter i Banken for alle af dem ydede Laan. Bankens Bestyrelse skulde bestaa af 3 Medlemmer, udnævnte af Kongen; Regnskabet skulde gennemgaaes af 4 Revisorer, hvoraf Finansministeren udnævnte Formanden, Indenrigsministeren 1 og 2 valgtes af de laantagende Kreditforeninger. Man gik ud fra, at en Hypotekbank, delvis garanteret af Staten, vilde kunne tilvejebringe billigere Laan end de

forskellige da eksisterende Kreditforeninger med deres forskelligartede Obligationer og mindre Udbud, der ikke kunde samle Udlandets Interesse. Ligeledes var det Hensigten, at Laantagerne skulde have deres Laan kontant udbetalte og saaledes være fritagne for Besværet og Vanskeligheden ved det selvstændige Salg af modtagne Kasseobligationer. De Indvendinger, der under Sagens Behandling i Folketinget kom frem, vare navnlig hentede derfra, at vore danske Kreditforeninger, der hidtil med saa stor Dygtighed havde været ledende paa Udlaansmarkedet, ved denne Hypotekbank vilde miste deres Selvstyre og blive i høj Grad afhængige af denne, af Regeringen paa saa mange Punkter afhængige Hypotekbank. Det vedkommende Folketingsudvalg krævede derfor ogsaa, at Kreditforeningerne skulde have Hovedindflydelsen paa Bankens Styrelse, og at Kreditforeningerne derhos ingensinde skulde være tvungne til at være Interessenter i Banken eller til at være det for alle deres Seriers Vedkommende. Lovforslaget naaede imidlertid ikke til 2den Behandling, og Regeringen havde da det Indtryk, at Interessen for Lovforslaget var forholdsvis begrænset. Dette var imidlertid næppe ganske rigtigt, og det viste sig da ogsaa derved, at Forslaget i Samlingen 1888—89 blev fremsat ved privat Initiativ og i en Form, der var overensstemmende med det oprindelige Forslag, men med forskellige af de af det daværende Udvalg eller dettes Flertal foreslaaede Ændringer. Under Behandlingen af dette private Forslag fik man det bestemte Indtryk, at Stemningen i Landet i den mellemliggende Tid havde udviklet sig derhen, at man nu ansaa en saadan Hypotekbanks Tilvejebringelse for baade heldig og rationel samt for at være af stor økonomisk Betydning for Befolkningen og dennes Skatteevne. Modstanden mod dette Forslag var da ogsaa væsentligst af formel Betydning og angik særlig Valget af Bestyrelsen, hvor den daværende Finansminister bestemt fastholdt, at Staten, som skulde føre et nøje Tilsyn med Bankens hele Virksomhed, ikke kunde indgaa paa, at Kreditforeningerne fik den paatænkte betydelige Indflydelse paa Bankens Styrelse. Heller ikke dette Forslag naaede imidlertid til Vedtagelse.